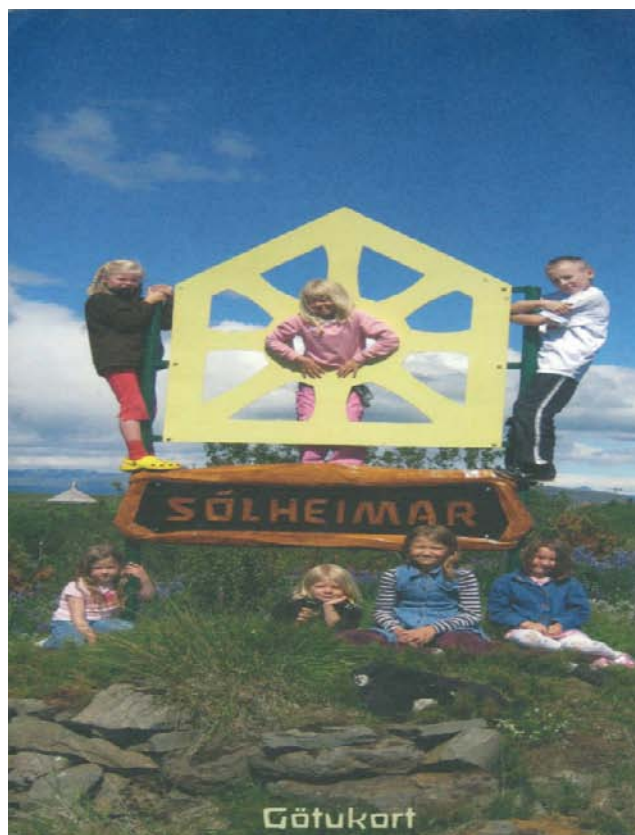

En solskinssøndag i Solheimar – Rapport fra et besøg i Nordens ældste økolorandsby

Af Randi Benedikte Brodersen, Bergen Økologiske Landsby

For nogle år siden nævnte jeg i en artikel Nordens ældste økolorandsby, Sólheimar. Landsbyen ligger i Sydvestisland, 100 km fra Reykjavik. Den har rødder tilbage til 1930'erne. Jeg har haft lyst til at besøge landsbyen lige siden jeg skrev dens navn første gang. Og nu, en frostklar solskinssøndag i november 2009, går min drøm i opfyldelse. Sammen med en dansk veninde tog jeg bus fra Reykjavik til Selfoss, en køretur på ca. 45 minutter. Så videre med taxa, for der går ikke bus helt til landsbyen, kun til et lillebitte sted 10 km derfra. Ca. 30 minutter senere ankom vi til Sólheimar, et drømmested langt ude på landet.

Vores taxachauffør sætter os af ved et træskilt med landsbyens navn, lavet i antroposofisk stil. Vi går et lille stykke ned ad en grusvej. Finder flere skilte. Et af dem viser vej til "Gistiheimli". Vi sætter vores rygsække fra os i gæstehjemmet, som minder om en blanding af et vandrehjem og en dansk efterskole (internatskole for unge), og begiver os ned til landsbyens kaffihús. Vi køber te og kage. Kafeen ligner et drivhus, og det er som om jeg sidder i det store drivhus i Den økologiske have i Odder, syd for Århus i Danmark. – Efter den tredje kop te begiver vi os over i en lille oase af en butik butik bag kafeen. Fuld af farverig kreativitet. Jeg køber en grøn papirmachéskål, et gult vokslys, lilla vanter og lader fingrene glide hen over vævede viskestykker og en julekrybbe i træ. Jeg køber mad til et aftensmåltid og får øje på en smilende islænding som kommer hen og hilser på os. Det er vores vært, Valgeir, som jeg har aftalt vores besøg med. Han tager os med rundt og viser os flere af landsbyens værksteder, bl.a. et lysstøberi og et snedkerværksted. Rundvisningen ender i Sesseljuhús, som er opkaldt efter landsbyens stifter. Her får vi en flot videopræsentation om Sólheimars historie og udvikling og livet i landsbyen.

Da vi går ud, ser vi mod landsbyens kirke. Kirken ligger på det højeste punkt med udsigt viden om. Den har en særprægede arkitektur og indbyder til besøg. Jeg spørger Valgeir om han har tid til at vise os kirken. Oppe ved kirken ser vi i eftermiddagsmørket lyskæder som

hænger på husgavlne og over vinduerne. Efter kirkebesøget går vi hjem til vores gæstehus, som vi har helt for os selv. Jeg afslutter en rig dag i landsbyens svømmebassin hvor jeg bader udendørs i et varmtvandsbassin og ligger og kigger op mod nøgle trækrone og nattens stjernehimmel. Mandag morgen kl. 8.45 møder vi som aftalt Valgeir på hans kontor. Sammen går vi hen til landsbyens festsal hvor alle er samlet til det daglige morgenritual med morgensang før arbejdsdagen begynder. Valger præsenterer os og fortæller at jeg kommer fra Bergen Økologiske Landsby. Jeg lægger mærke til at han kalder BØL "sjálfbært samfélag", selvforsynende fællesskab. Det er samme karakteristik som bliver brugt om Sólheimar og som på islandsk svarer til 'økolandsby'. – Vi står alle i en kreds og holder hinanden i hånden. Salen er fuld. Der er både beboere og 30 unge amerikanere som har været på studieophold i landsbyen i en måned. Jeg nyrer med på et islandsk morgenvers og mærker en stemning af tilfredshed, ro og glæde i rummet. Efter morgensamlingen tager vi afsked. Valgeir kører os til Selfoss. Der tager vi den samme lille bus tilbage til Reykjavik som vi kom med. En time senere er vi tilbage i den vante hverdag, men hovedet er fuldt af indtryk fra en idyllisk søndag i Sólheimar.

Sólheimar har en vis lighed med de norske Camphill-landsbyer, dels på grund af landsbyens beboersammensætning: 42 af de 105 beboere er mennesker med særlige behov, delvis på grund af landsbyens antroposofiske præg, dens mål og måde at den realiserer sit mål på. Målet er at udvikle og øge det potentiale den enkelte har, bedst muligt – eller at "maximise the potential of each individual" som det hedder i videopræsentationen vi fik. Det sker gennem a) kreativt arbejde, b) et aktivt socialt liv, c) gode boligforhold, d) dygtige medarbejdere ("coworkers"), e) sikkerhed, f) træning og stimulering, g) uddannelse og h) aktiv deltagelse i landsbyfællesskabet. Alle beboere med særlige behov har en kontrakt på 3 år. Kontrakten bliver hvert år vurderet og tilpasset den enkeltes behov og muligheder, evt. med hjælp af landsbyens præst eller beboernes pårørende.

Halvdelen af landsbyens beboere ejer deres eget hus, og mange, men ikke alle, arbejder i landsbyen. Landsbyen har en række virksomheder, bl.a. hotel (vores gæstehjem), kafe, butik og bageri, og et stort drivhus hvor en gruppe dyrker grønsager og urter til landsbyen.

Hverdagslivet i Solheimar er præget af aktivitet og kreativt arbejde i alle værksteder fra kl. 9 til kl. 17. Midt på dagens spiser alle sammen i landsbyens fælleshus. Fredag er lønningdag, og ugens højdepunkt, for da får alle der arbejder i landsbyen, udbetalt løn, i kontanter.

Landsbyens økonomi bygger på statslig støtte, salg af varer fra værkstederne, fremstilling af mad og energi til eget forbrug, kafegæster, økoturisme og arbejdsbidrag fra frivillige. Hvert år besøger ca. 30 000 mennesker Solheimar. Og omkring 30% af dem der har besøgt landsbyen, kommer tilbage. Mange som frivillige for at arbejde i landsbyen i en måned eller mere.

I Sólheimar bor der 105 mennesker. Gennemsnitsalderen er 48 år. Det er et mål at få gennemsnitsalderen sænket, men det er vanskeligt; ingen vil flytte fra landsbyen! En løsning ligger i Solheimars plan om udvidelse så landsbyen kan huse op til 150 mennesker (hvor fordelingen er 50 med særlige behov og 100 andre beboere). Andre fremtidsprojekter er en Sólheimar gård med husdyr og en Sólheimar city-afdeling i Reykjavik.

Du kan få mere at vide om Solheimar og se mange flotte billeder ved at klikke på www.solheimar.is og http://solheimar.is/ljosmyndir/?Sid_NR=545&VT=507

- Þjónusta
Verstunin Vala - Iisthús, kaffihúsið Græna kannan, Sólheimakirkja, Ipróttaleikhús, Sundlaug, Sólheimahús, Sessaljuhús, Vigðisarhús, Bergmál
- Gistiheimill
- Handverkstæði
- Íbúðarhúsnæði
- Gröðurhús og garðyrkja
- Akstursleiðir
- Gönguleiðir
- Framtíðarbyggð
- P Bílæstæði
- Göngustígur

